No. 917. 1850.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 23 APRIL.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaald men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 22 April.

Van eene veelgeachte zijde zijn wij in staat gesteld het protest mede te deelen, dat op last van Z. H. Pius IX, door Z. Em. den kardinaal Pro-Secretaris van Staat, Antonelli, aan den Sardinischen zaakgelastigde is ter hand gesteld.

»*Aan Mijnheer de Markies Spinola, Zaakgelastigde van Sardinië bij den H. Stoel — Napels.*

Portici, 9 Maart 1850.

»Eene der smartelijkste gewaarwordingen, welke het gemoed van Zijne Heiligheid ondervond, was de beschouwing der kwade rigting, welke de kerkelijke en geestelijke zaken in Piemont namen. De teugellooze losbandigheid der drukpers, die al wat heilig is met voeten treedt, de verguizing van het priesterschap, welke ten doel had de werking der brave herders te verlammen, de onophoudelijk tegen de H. Kerk gerigte pogingen om hare regten aan te tasten en te verwerpen, en om haar van haren invloed op het onderwijs te berooven, deden inderdaad de noodlottigste gevolgen te gemoet zien.

»In zijne droefenis weende de H. Vader over de gevaren, die de Kerk van Piemont bedreigden, doch ter zelfder tijd hoopte hij op de godsdienstigheid van Zijne Sardinische Majesteit en op de wijsheid van zijne regering. Hoe groot moest dan ook de smart niet zijn, welke hij ondervond, toen hij in de publieke dagbladen het ontwerp zag, benevens het verslag over de kerkelijke aangelegenheden, dat op het spreekgestoelte is voorgelezen door den minister van gratie en justitie, gelijk ook toen hij de daarop volgende mededeeling ontving, door U van wege den minister secretaris van Staat voor buitenlandsche zaken gedaan in de nota van den 4 dezer, betrekkelijk de zes artikelen over de geestelijke jurisdictie, de plaatselijke onschendbaarheid, en de onderhouding der feestdagen.

»De verbazing werd nog grooter, doordien men in dezelfde nota den H. Stoel wilde beschuldigen, als had deze geweigerd te beantwoorden aan de voorstellingen van het Sardinisch gouvernement. Bij deze onaangename en onverwachte gebeurtenis heeft Z. H. het als een strikten pligt geacht van zijne Apostolische bediening, aan den ondergeteekende Prosecretaris van Staat te gelasten, zonder verwijl op bovengenoemde mededeeling te antwoorden, ten einde de verdrukte Kerk en de regten van den H. Stoel te handhaven.

»Vooreerst dan noodigt de ondergeteekende Kardinaal het Sardinisch ministerie uit zich de concordaten te binnen te brengen van Benedictus XIII, Benedictus XIV en Gregorius XVI, ten einde na te gaan welke inschikkelijkheid de Opperpriesters gehad hebben voor Piemont, en op welke wijze de H. Stoel altoos stiptelijk zich naar de bepalingen van opgenoemde concordaten heeft gedragen. Bovendien verzoekt hij het zich te herinneren dat toen hetzelfde gouvernement reeds in 1848 tot nieuwe onderhandelingen wenschte over te gaan, Z. H., niettegenstaande Hij het regt had zulks te weigeren en op de nakoming der traktaten aan te dringen, nogtans welwillend ten dien einde zijnen Gevolmagtigde zond, die, kennis genomen hebbende van het ontwerp, daarop vervolgens zijne aanmerkingen voordroeg, waaraan, misschien uit hoofde van latere noodlottige gebeurtenissen, van wege den Sardinischen Plenipotentiaris, hoegenaamd geen gevolg is gegeven.

»Immers, zoo er in de geloofsbrieven, waarmede de graaf Siccardi naar Portici gezonden werd, onder andere beweegredenen tot zijne zending ook van het onderhavige onderwerp gewaagd wordt, zoo is het ook van den anderen kant zeker dat de heer Siccardi, na zich met andere argumenten betrekkelijk zijne zending te hebben bezig gehouden, omtrent dit onderwerp geenerlei gesprek aanknoopte, maar integendeel verklaarde instructien te hebben, die hem terugriepen naar Piemont; en later heeft men verder geenerlei mededeeling meer daarop betrekkelijk ontvangen.

»Tegenover de eenvoudige blootlegging der feiten laat de ondergeteekende kardinaal het Sardinisch gouvernement oordeelen, of de handelwijze van den H. Stoel eene billijke reden kon opleveren om aan het parlement een ontwerp voor te stellen, dat met een slag aan de geestelijkheid ontneemt en tracht te ontnemen die aloude regten, welke zij vreedzaam genoot, daar zij gevestigd op kanonieke wettigheid en door plegtige traktaten van kracht waren erkend; een ontwerp dat een aanslag maakt op de onschendbaarheid der gewijde tempels, zich het gezag aanmatigt der Kerk, en zelfs zoo ver gaat van de aan den Heere toegeheiligde dagen daadwerkelijk en op eene indirekte wijze in te korten; een ontwerp, dat in zijn geheel er op doelt om de Kerk de vrijheid te ontnemen van bezittingen te verkrijgen, in eenen tijd, waarin de eerbied voor den eigendom plegtig wordt afgekondigd.

»Die nieuwigheden nu worden voorgesteld aan de beraadslaging der Kamer, welke daaromtrent beschikken wil zonder ontzag voor het Opperhoofd der Kerk, zonder eenigen eerbied voor de reeds bestaande traktaten, die door de Grondwet van den Staat erkend en gewaarborgd zijn.

»Bijaldien men vervolgens aan den H. Stoel mededeeling heeft gedaan van bovengenoemde zes artikelen, zoo heeft men ook tevens letterlijk verklaard dat het door het gouvernement genomen besluit onveranderlijk moet blijven; en 't is uit dien hoofde dat men niet begrijpen kan hoe men den H. Stoel heeft kunnen uitnoodigen tot eene schikking, door te Turin te voeren onderhandelingen, ten zij men gewild hebbe dat de Pausselijke Vertegenwoordiger er zich bij bepaalde om eenvoudig toeschouwer te zijn, en door zijne tegenwoordigheid mede te werken tot de goedkeuring der voorgestelde nieuwigheden.

»Op het aanschouwen van dezen droevigen en betreurenswaardigen toestand, waarin zich de godsdienst in Piemont bevindt, en van de gevaren die de Kerk bedreigen, slaat de H. Vader, in de diepe verslagenheid zijns harten, de oogen op tot den God der barmhartigheden, Hem uit de gansche volheid zijns gemoeds smeekende van dit volk de kastijdingen af te weeren, waarmede Hij de andere volken getroffen heeft, die meenden hun geluk te vinden in de vernedering der geestelijkheid en in de onderdrukking van het gezag der Kerk; doch terzelfder tijd aangespoord door de bewustheid zijner eigene pligten, protesteert hij luide voor God en voor de menschen, tegen de wonden, die men der Kerk wil slaan; tegen elke nieuwigheid, welke strijdig is met hare regten en met die van den H. Stoel, en tegen elken inbreuk op de traktaten, waarvan hij de naleving vordert.

»Doch de H. Vader blijft steeds vertrouwen op de godsvrucht van Z. M. en hij hoopt dat hij, de erfelijke vroomheid zijner voorvaderen navolgende, de Kerk standvastig beschermen, de rampen afweren, die haar bedreigen, het Episcopaat en de geestelijkheid ondersteunen en de zaak der godsdienst verdedigen zal, welke onafscheidelijk is van het geluk des volks en van de veiligheid der maatschappij, welke door zoovele middelen geschokt en bedreigd wordt.

»De ondergeteekende Kardinaal Prosecretaris van Staat zich kwijtende van den last hem door Z. H. opgedragen, verzoekt Mijnheer den Markies te zorgen, dat dit schrijven ter kennis van Z. M. worde gebragt, en heeft het genoegen hem zijne gevoelens van hoogachting te betuigen, enz."

Wil men zich een juist en duidelijk denkbeeld maken van den hevigen indruk, welken in Sardinie de behandeling der wet Siccardi tegen de regten der Kerk heeft te weeg gebragt, dan is het niet ongepast daartoe te lezen wat eene bijzondere correspondentie uit Turijn 11 April jl. aan een veelgeacht Parijsch dagblad schrijft, en waaruit wij het volgende ontleenen:

»De veelbesprokene privilegien der geestelijkheid bestonden als het ware slechts in naam. Ter nauwernood hoorde men nu en dan dat eenig proces aan de gewone regtbank onttrokken en aan de geestelijke regtspraak onderworpen was; hoogst genomen, waren het slechts eenige personeele zaken, geestelijke personen betreffende, eenige gevallen van misslagen met ligte straffen beboet, die nog door de exceptioneele regtbanken werden veroordeeld.

»Wat de onschendbaarheid van kerken en kloosters betreft, ook deze bepaalde zich in de praktijk slechts tot een zeker eerbiedig ontzag, dat de burgerlijke autoriteiten in acht te nemen hadden jegens de kerken, geestelijke gestichten en andere plaatsen, die het regt van onschendbaarheid genoten. Het burgerlijk gezag kon dus bij deze afschaffing zeer weinig winnen en het geestelijk gezag had er weinig bij te verliezen.

»Maar onder een zoo eenvoudigen schijn verborg zich eene aangelegenheid, van oneindig meer gewigt. Men wilde eene daad van vijandelijkheid plegen tegen het Episcopaat, men wilde zich gedeeltelijk onttrekken aan het gezag van den H. Stoel; men wilde bovenal eene partij vlijen, wier doel het is: *Piemont en Italië allengs te* PROTESTANTISEREN .... eene partij, welke de aanneming der Gallikaansche grondstelligen, die weleer door Jozef II, in Oostenrijk en door Leopold in Toskanen werden van kracht gemaakt, beschouwen als een eersten stap naar de leer van het concilie van Pistoja. Met behulp dier leer nu hoopt men er in te zullen slagen, om Piemont en de Katholijke Kerk van elkaâr te scheiden, om het land alle beginselen eener geopenbaarde godsdienst te doen vaarwel zeggen, en het aan dat koude rationalisme over te leveren, hetwelk gelijk staat met de ontkenning van alle geloofspunten en het huldigen der hedendaagsche filosofische, pantheïstische en humanitaire theoriën.

»Ziedaar wat die partij wil, ofschoon zij er nog niet openlijk voor durft uitkomen; maar haar doel is zoo blijkbaar, dat alle godsdienstige lieden (behalve de uitzonderingen waarover ik zoo aanstonds spreken zal) zulks eenparig erkennen; en dit is ook de reden waarom zij allen, tot welke verschillende meening zij ook behooren, zich tegen de wet van Siccardi verhieven, die door de ongodsdienstige lieden van hunnen kant met eenparige krachten werd ondersteund.

»Hier was dus geen spraak van den grondslag der wet, welker materieele bepalingen billijk zijn, en met den tijd en de tegenwoordige omstandigheden overeenkomen, en tegen welke ook geene bedenking zou zijn gemaakt geweest, bijaldien men de toestemming van den H. Stoel daartoe had gevraagd. Neen — door die wet te doen aannemen, zonder er Rome in te erkennen, wilde men met opzet de bestaande concordaten schenden, en eene openlijke minachting aan den dag leggen voor de Canons en Besluiten der H. Kerk, voor de censuur en den kerkelijken ban. De protesten van al de bisschoppen van den Staat, niet één uitgezonderd, en van den H. Vader zelven, zijn voor de drijvers slechts eene reden te meer geweest om de wet aan te nemen.

»Hieruit alleen laat het zich verklaren hoe men de onbeschaamdheid zoo ver heeft durven drijven van tegen de eenparige vertoogen der geestelijkheid, van het Episcopaat en van het Hoofd der Kerk, 20,000 handteekeningen over te stellen, waarmede men een gedrukt verzoekschrift heeft voorzien, hetwelk uit de drukkerij van de *Concordia* en de *Opinone* herkomstig is, en hetwelk de factie in de dorpen en gehuchten heeft laten teekenen, door die onderschriften af te bedelen en misschien zelfs af te koopen van zoovele domme, eenvoudige of onwetende menschen, die men heeft kunnen aantreffen onder de koffijhuis- en kappersknechts en dergelijken, die hun naam schreven zonder te weten waarom, en die geen het minste denkbeeld hadden van de gevolgen der staatshervormingen, die men hen liet vragen.

»Ziedaar de ware drangredenen van den ijver der Katholijken in het bestrijden der wet, en van de pogingen der ongodsdienstige partij om die wet te doen aannemen. Bij deze partij sloot, zonder het misschien zelf te weten, en voorzeker zonder er de grondregels en het doel van te willen aannemen, bijna de geheele regterlijke magt van Piemont zich aan. Zij werd daarheen gesleept door de Gallikaansche theorien, waarvan zij doordrongen is geworden op de Universiteiten, welker professoren, ofschoon tegen hunne overtuiging aan, genoodzaakt om regtzinnige leerstellingen te verkondigen; zich zeer goed van dien dwang weten schadeloos te stellen in de herhalingslessen en de woordelijke verklaringen.

»De meening en de stemming der regterlijke personen, onder welke men er velen telt, die niet alleen uitstekend zijn wegens hunne wetenschappelijke kennis en regtschapenheid, maar die zich ook door gezonde godsdienstige begrippen onderscheiden, hebben eene menigte personen medegesleept, die, geene speciale studiën over deze zaak gemaakt hebbende, zich natuurlijk door het gezag der regterlijke magt hebben laten verblinden en medesleepen.

»Ziedaar de oorzaak van de groote meerderheid, die de wet van Siccardi in de Kamer van Afgevaardigden heeft verkregen, en van de 51 tegen 29 stemmen, die zij in den Senaat heeft verkregen. Maar de hierboven opgenoemde bedenkingen hebben bij het publiek een geheel ander gevoelen opgewekt. De godvruchtige lieden zijn in diepe smart gedompeld, wanneer zij denken aan alles was die triumf der anti-katholijke factie voorspelt. Die factie verraadt zich overigens reeds door hare daden. Gij hebt in onze dagbladen gezien hoe zij, met behulp van eenige omgekochte straatjongens, en onder voorwendsel van zich te verheugen over de afschaffing der zoogezegde geestelijke privilegien, demonstratien doet, die de openbare veiligheid beroeren, en te midden van welke de vijandigste kreten tegen de Godsdienst, de Kerk en het Episcopaat worden aangeheven."

Particuliere berigten van Turijn bevestigen de tijding van het vertrek van Z. Exc. Mgr. Antonucci, pauselijk nuntius te Turijn, ten gevolge van het aannemen van de wet van Siccardi.

De *Augsb. Zeitung* deelt de volgende telegrafische depêche uit Weenen mede:

„Rome, 12 April.

»De Paus is te Rome aangekomen. Achter het paleis Chigi heeft eene ontploffing plaats gehad. Er waren achter dit paleis met buskruid gevulde doozen geplaatst."

Hetzelfde blad laat op die depêche onderstaande regels volgen:

»Volgens vroegere berigten zou Z. H. den weg nemen over het oude Forum, het plein van Venetie, de via papale, over den Engelenbrug en de *Borgo Nuovo* naar het Vatikaan. Het paleis Chigi ligt nagenoeg midden in het Corso. De Paus had reeds een groot gedeelte van zijn weg door de stad afgelegd en was niet ver meer van den Tiber verwijderd, toen de misdadige aanslag plaats had, die, te oordeelen naar het zwijgen der depêche, aan niemand het leven heeft gekost."

In de vereenigde zitting van de beide Kamers der Staten-Generaal van Vrijdag jl. zijn ingekomen de wetsontwerpen op het Regentschap en de Voogdij.

Deze voordragten hebben ons zoodanig getroffen, dat wij, in het belang der rust, vrede en eensgezindheid van ons dierbaar Vaderland, den moed nog niet hebben, om den slechten indruk mede te deelen, welken zij op ons gemaakt hebben.

Slechts dit vragen wij voor 's lands aan het ministerie Thorbecke-Rosenthal, of die voordragten iets anders zijn, dan eene believing der reactionnaire partij, en eene transactie met die mannen, welke met hun behoudsbestuur ons zoo verre te gronde hebben gerigt, als wij thans helaas gekomen zijn?

Heeft men, onder het voorgeven van »lands en familiebelang," blijkbaar het oog geslagen op de reactionnairen in den lande, daar, is der liberale bevolking even als hun aan gelegen, dat zij harer waardig vertegenwoordigd wordt.

Het staat thans aan de vertegenwoordiging te verklaren, of zij genoegen neemt met de personen, die anderen met het regentschap en de voogdij zouden willen belast zien, en aan de natie, om daarover hare meening te doen kennen. *(Toekomst)*

Daar art. 20 der Grondwet zegt: »*Eene Prinses, buiten toestemming der Staten-Generaal een huwelijk hebbende aangegaan, heeft geen regt tot de Kroon,*" en daar, volgens de dagbladen, binnen korten tijd het huwelijk tusschen H. K. H. Prinses Louisa der Nederlanden en Z. K. H. den Kroonprins van Zweden zal plaats hebben, verwachten wij eerdaags van de regering eene voordragt, ter voldoening aan het zoo even vermelde artikel der Grondwet. *(id.)*

ONTWERP VAN WET. — *Regeling van het regt van enquête.*

Art. 1. Het besluit tot het instellen van een onderzoek, op grond van het regt, bij art. 90 der Grondwet aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal toegekend, wordt, nadat het ontwerp vooraf aan de orde is gesteld, in de volle Kamer genomen, en bevat, behalve de namen der leden van de commissie van onderzoek en de aanwijzing van het getal tot verrigting harer werkzaamheden gevorderd, ook eene naauwkeurige omschrijving van het onderwerp des onderzoeks.

Art. 2. Dit besluit wordt bij uittreksel uit de notulen der Tweede Kamer in de *Staats-Courant* geplaatst.

Uitbreiding, aanvulling of vervanging van het personeel der commissie van onderzoek, alsmede hare ontbinding, worden langs denzelfden weg kenbaar gemaakt.

Art. 3. Van het tijdstip der eerste bekendmaking af, zijn alle ingezetenen verpligt aan de oproepingen tot verhoor te voldoen door de commissie uitgevaardigd, en alle openbare ambtenaren gehouden om, in overeenstemming met de bepalingen dezer wet, gevolg te geven aan de vorderingen der commissie van onderzoek, die deze tot uitvoering van haren last noodig oordeelt.

De hoofden der ministeriele departementen kunnen alleen ondervraagd worden op de wijze bij art. 89 der Grondwet voorgeschreven.

Art. 4. Dagvaardingen van getuigen of deskundigen geschieden door de deurwaarders bij de verschillende regterlijke collegien, hetzij op regtstreekschen last der commissie, hetzij, ten gevolge van hare vordering, op last der ambtenaren van het openbaar ministerie.

Art. 5. De getuigen of deskundigen worden in persoon of ter hunner woonplaats gedagvaard, ten minste drie dagen voor den dag van het verhoor.

Deze termijn wordt met éénen dag voor iedere zes uren afstands vermeerderd.

Art. 6. De verhooren van getuigen of deskundigen worden door de commissie van onderzoek in een der vertrekken van het gebouw gehouden, waarin de Tweede Kamer vergadert.

De schriftelijke aanteekening der afgelegde verklaringen of gegeven berigten wordt aan de getuigen of deskundigen voorgelezen en door deze onderteekend.

Indien een getuige of deskundige door ongesteldheid verhinderd wordt om voor de commissie ter aangewezen plaats te verschijnen, kan zij, zulks noodzakelijk oordeelende, aan den kantonregter der woonplaats van dien getuige of deskundige opdragen, om hem daar ter plaatse, en naar gelang van omstandigheden zelfs in zijne eigene woning, te ondervragen.

Art. 7. De commissie kan het verhoor van getuigen of deskundigen, mits deze den ouderdom van zestien jaren vervuld hebben, onder eede doen plaats hebben.

Onder eede gehoord wordende, zweert (belooft) de getuige de geheele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen; de deskundige zijn verslag naar eer en geweten, en overeenkomstig zijne beste wetenschap, te zullen uitbrengen.

Art. 8. Indien de behoorlijk gedagvaarde getuige of deskundige niet verschijnt, wordt daarvan een proces-verbaal opgemaakt hetwelk eene naauwkeurige omschrijving der acte van dagvaarding behelst en door de aanwezige leden der commissie, of in het geval van het 2de lid van art. 6 door den kantonregter, wordt onderteekend.

Dit proces-verbaal wordt door de commissie, wanneer zij het noodig oordeelt, in handen gesteld van het openbaar ministerie bij de regtbank van het arrondissement, waarin de in gebreke gebleven getuige of deskundige woont.

Art. 9. De vervolging van den nalatigen getuige of deskundige staat ter kennisneming van den burgerlijken regter en wordt, zoowel in eersten aanleg als in hooger beroep, ter teregtzitting voor burgerlijke zaken behandeld, op de wijze bij de wet voor correctionnele zaken voorgeschreven.

Art. 10. Het proces-verbaal van niet-verschijning, door de commissie, of in het geval van het 2de lid van art. 6 door den kantonregter, opgemaakt, bezit de bewijskracht eener authentieke acte.

Art. 11. De niet-verschijning wordt gestraft met eene geldboete van minstens *f* 20 en hoogstens *f* 80, tenzij de niet-verschenen getuige of deskundige redenen van verhindering aanvoert, die door den regter als wettig of aannemelijk worden erkend.

Art. 12. Onverminderd de vervolging wegens de eerste niet-verschijning, kan de commissie eenn nadere dagvaarding van denzelfden getuige of deskundige bevelen, en zelfs een bevel van medebrenging van den regter-commissaris in het arrondissement waarin de getuige ofdeskundige woont, requireren, om bij de dagvaarding te worden gevoegd.

Art. 13. Bij herhaalde niet-verschijning zijn de artt. 8, 9 en 10 dezer wet mede van toepassing.

De schuldig bevonden getuige of deskundige wordt in zoodanig geval gestraft met eene geldboete van *f* 60 tot *f* 150.

Art. 14. Wanneer een getuige of deskundige, hetzij op de nadere dagvaarding verschenen of uit kracht van het bevel van medebrenging voor de commissie gebragt zijnde, weigert te antwoorden, of den eed (belofte) af te leggen, wordt daarvan proces verbaal opgemaakt, hetwelk de redenen van weigering, zou die gegeven zijn, inhoudt, en door de aanwezige leden der commissie, of in het geval van het 2de lid van art. 6 door den kantonregter, wordt onderteekend. Dit proces-verbaal bezit de bewijskracht eener authentieke acte.

Art. 15. De commissie stelt dit proces-verbaal, wanneer zij het noodig oordeelt, in handen van het openbaar ministerie bij de regtbank van het arrondissement waarin het verhoor was gelast; de vervolging geschiedt op de wijze bij art. 9 omschreven.

Art. 16. De regtbank van het arrondissement kan de gijzeling van den weigerachtigen getuige of deskundige gelasten; deze gijzeling wordt voor een tijdvak van zes maanden uitgesproken, doch houdt op wanneer de getuige of deskundige vroeger aan zijne verpligting mogt hebben voldaan.

Op de vordering der commissie van onderzoek, kan de president van de arrondissements-regtbank de dadelijke gijzeling van den weigerachtigen getuige of deskundige gelasten; het daartoe af te geven bevel vermeldt de gedane vordering. benoemt den deurwaarder met de overbrenging belast, en wijst de plaats der voorloopige gijzeling aan.

Van de in-gevangenis-stelling wordt eene acte opgemaakt, waarin het bevel tot gijzeling wordt aangehaald en waarvan onmiddellijk een afschrift aan den gegijzelde wordt overhandigd.

Deze voorloopige gijzeling houdt op bij de voldoening aan de vroeger geweigerde verpligting, en vervalt van regtswege, indien de bekrachtiging daarvan niet binnen veertien dagen bij den regter is gevraagd.

De bij vonnis bevolene of bekrachtigde gijzeling is uitvoerbaar, niettegenstaande verzet of hooger beroep.

Art. 17. Niemand kan genoodzaakt worden als getuige of deskundige de bijzonderheden of geheimen van eenig handwerk, bedrijf of nering bloot te leggen, die door hem of de zijnen worden uitgeoefend, noch andere soortgelijke bijzondere belangen te openbaren.

Art. 18. Zij, die uit hoofde van hunnen stand, beroep of wettige betrekking tot geheimhouding verpligt zijn, kunnen zich verschoonen getuigenis af te leggen, doch alleen en bij uitsluiting nopens hetgeen waarvan de wetenschap aan hen als zoodanig is toebetrouwd.

Art. 19. De gevoelens, door de leden van collegien bij de behandeling van zaken ter vergadering geuit, en de deswege plaats gehad hebbende beraadslagingen mogen nimmer een onderwerp van verhoor of ondervraging uitmaken.

De verschoning van verpligte geheimhouding door burgerlijke ambtenaren of militairen van allen rang ingebragt, moet insgelijks worden aangenomen indien zij rust op eenen stelligen last hunner meerderen of op het beweren dat de verlande openbaarmaking wordt geoordeeld in strijd te zijn met het belang en de zekerheid van het Rijk, de kolonien en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen.

Desniettemin kan de Kamer op het verslag harer commissie verlangen, dat de gegrondheid der ingebragte verschooning door het hoofd van het departement van algemeen bestuur, waaronder de betrokken ambtenaar of militair behoort, nader bevestigd worde.

Art. 20. Het hoofd van het departement van algemeen bestuur bij hetwelk, of onder wiens ondergeschikte ambtenaren, stukken voorhanden zijn, welker inzage door de commissie, als met het onderwerp des onderzoeks in verband staande, schriftelijk verlangd wordt, bewilligt die inzage, tenzij hij oordeelen mogt dat zij met het belang en de zekerheid van het Rijk, de kolonien en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen in strijd zouden kunnen zijn.

Art. 21. Bij de toepassing der bepalingen, in de beide voorafgaande artikelen vervat, op leden van zelfstandige staats-collegien of andere ambtenaren, wier werkkring hen niet regtstreeks onder eenig departement van algemeen bestuur rangschikt, zal de magtiging tot, of weigering van inzage van stukken, of de verklaring van strijdig staatsbelang, worden gegeven door het hoofd of de hoofden der departementen van algemeen bestuur tot wier werkkring die behandelde zaken eigenaardig behooren.

Art. 22. Wanneer de commissie van onderzoek noodig acht buitenlandsche of in de kolonien en overzeesche bezittingen verblijf houdende personen als getuigen of deskundigen te hooren, kan zij van de vragen, waarop antwoord verlangd wordt, in geschrifte mededeeling doen aan het betrokken departement van algemeen bestuur, hetwelk de voldoening daaraan bevordert, wanneer het dat van Buitenlandsche Zaken betreft door tusschenkomst der diplomatieke en consulaire agenten, en wanneer het dat van Kolonien betreft, door de betrokkene koloniale regeringen.

Indien de medegedeelde vragen door ambtenaren of militairen van allen rang moeten worden beantwoord, en het hoofd van het betrokken departement van algemeen bestuur van oordeel is, dat het belang en de zekerheid van het Rijk, de kolonien en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen de beantwoording niet toelaat, wordt daarvan aan de commissie kennis gegeven.

Art. 23. Verklaringen voor eene commissie van onderzoek, of op hare vordering afgelegd, kunnen nimmer als bewijs in regten gelden, hetzij tegen dengene door wien zij afgelegd zijn, hetzij tegen derden.

Art. 24. Getuigen, die in hunne onder eede afgelegde verklaringen daadzaken opzettelijk hebben vervalscht, of tegen de waarheid voorgedragen, worden gestraft met de straffen tegen meineed in burgerlijke zaken bij art. 362 van het Wetboek van Strafregt bedreigd.

Het proces-verbaal van gehouden getuigen-verhoor bezit de bewijskracht eener authentieke acte, ten aanzien van den inhoud der afgelegde verklaring.

Art. 25. De getuigen en deskundigen ontvangen, des verkiezende, schadeloosstelling door de commissie, of in het geval van het 2de lid van art. 6 door den kantonregter, op vertoon der acte van dagvaarding, te begrooten overeenkomstig het bepaalde omtrent getuigen en deskundigen in de artt. 2, 4 en 7, N°. 1, van den VIden titel van het tarief van justitie-kosten en salarissen in burgerlijke zaken, vastgesteld bij de wet van 28 Augustus 1843 (*Staatsblad* N°. 40).

Art. 26. Alle acten, uit kracht dezer wet op te maken of uit te vaardigen, zijn vrij van zegel- en registratie-regten.

Art. 27. De bevoegdheid en de werkzaamheden eener commissie van onderzoek worden door de sluiting van de zitting der Kamer niet geschorst.

In geval van ontbinding houdt die bevoegdheid op, en worden die werkzaamheden gestaakt op hetzelfde oogenblik, waarop het besluit van ontbinding ter kennis der Kamer gebragt wordt.

Gegijzelden ter zake van geweigerd getuigenis worden bij ontbinding der Kamer terstond ontslagen.

's GRAVENHAGE, 22 April.

In de vereenigde zitting der beide Kamers van de Staten-Generaal van heden, heeft de commissie, belast geweest met het ontwerpen van een reglement van orde voor beide de Kamers, haar ontwerp ter tafel gebragt, en is op voorstel van den heer de Man besloten, om de discussie in plaats van morgen reeds heden aan te vangen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 April. Gisteren werd in de Wetgevende Vergadering, op voordragt van den gen. Lamoriciere, het 1e artikel van de deportatiewet aan drie verschillende stemmingen onderworpen. Met de eerste heeft de Vergadering, met eene groote meerderheid, de doodstraf voor staatkundige misdaden in deportatie veranderd. Bij eene tweede stemming werd besloten, dat in dit geval de deportatie moest ondergaan worden in eene versterkte plaats buiten het grondgebied van het vast land der republiek. In de derde plaats heeft de meerderheid, de eerste redactie van het ontwerp der commissie wijzigende, een amendement van Lamoriciere en Favreau aangenomen en bepaald, dat de gedeporteerden genot zouden hebben van al die vrijheid welke bestaanbaar was met de bewaring hunner personen, en dat zij niet zouden onderworpen worden dan aan regels van toezigt, vastgesteld bij een reglement van openbaar beheer. Art. 1 werd vervolgens met 436 tegen 230 stemmen aangenomen. Vervolgens werd beraadslaagd over de keuze van eene plaats voor de deportatie. De commissie stelde voor de vallei Vaïthan, op een der Markiezen-eilanden. Lamartine bestreed dit voorstel en wenschte het artikel naar de commissie terug te zenden. Dit werd echter verworpen, en het artikel aangenomen.

Heden is de beraadslaging over hetzelfde ontwerp voortgezet. Art. 2 tot 6 zijn zonder discussie aangenomen. Op art. 7 betreffende de toepassing der wet op de veroordeelden, die thans onder de transitoire bepalingen staan, werden verschillende amendementen voorgedragen.

— Nopens de verkiezingskwestie valt thans niets bijzonders op te merken. Leclerc en Sue zullen den 28 April tegen elkaar te kampen hebben.

— De regering heeft besloten Proudhon van Parijs naar Doullens te vervoeren. De socialistische club in de Redoute is gesloten. Beide maatregelen doen zien, dat de Regering met kracht te werk durft gaan. Intusschen wordt de inconsequente handelwijze van het Elysée in deze en andere zaken wordt zeer gelaakt.

— De *Siècle* weigert de kandidatuur van Sue te ondersteunen. Men zeide gisteren dat de democratische kiesvereeniging Dupont (de l'Eure) nu weder boven Sue voordroeg. Dit schijnt echter geen gevolg gehad te hebben.

— De President der Republiek is van Angers teruggekeerd. Het officiëele cijfer der overledene slagtoffers bedraagt 219. De President heeft de zieken en gekwetsten ten gevolge van deze ramp bezocht; velen verkeeren in een bedroevenden staat, en in groot gevaar van sterven. Den 18 heeft de begraafnisplegtigheid der slagtoffers plaats gehad. De geheele stad Angers was in rouw gedompeld; 27 groote lijkwagens volgden achter elkander; de geestelijkheid, de zusters van liefde, die vele der ongelukkige in hunne laatste oogenblikken hadden bijgestaan, en eene ontelbare menigte van alle standen en jaren, volgden de lijkstaatsie.

De luitenant-kolonel, die over het verongelukte bataillon bevel voerde, is zoo droefgeestig over dit voorval, dat men vreest dat hij zijn verstand verliezen zal. Er zijn vele inschrijvingen geopend voor de nagelaten betrekkingen der slagtoffers.

Bij voortduring deelen de dagbladen nadere bijzonderheden mede, betreffende de vreesselijke ramp te Angers voorgevallen, waaronder de volgende aandoenlijke episode: Een tuinman, bij den heer Audusson werkzaam, had een broeder in dienst bij het bataillon. Hij gaat hem te gemoet, en volgt aan de zijde zijns broeders het peloton. Op de brug gekomen, verzuimt hij door de vreugde van het wederzien, het passagegeld, door de burgers verschuldigd, te voldoen. De ambtenaar met de inning belast roept hem terug, hij gehoorzaamt, en dit toeval redt hem het leven. Maar welk een vreesselijk schouwspel toen hij, terugkeerende om zijn broeder in te halen, hem met zijne kameraden voor altoos in den afgrond ziet verdwijnen.

— Men sprak heden van de vervanging van den generaal Changarnier in het opperbevel van Parijs. Een hooge post en de maarschalkstaf zouden hem schadeloos stellen.

— Gen. Baraguay d'Hilliers is uit Italie teruggeroepen en zal door gen. Gimeau worden vervangen. Gen. Castellane volgt dezen op in het bevel te Lyon, en wordt zelfs te Bordeaux vervangen door gen. d'Arbouville, terwijl het kommando te Straatsburg, door het vertrek van dezen laatsten vacant geworden, opgedragen is aan gen. Magnan, lid der Wetgevende vergadering.

— Thiers, door eene ernstige ongesteldheid aangetast, zal eerlang naar Spa vertrekken.

— Z. Em. de kard. Giraud, kardinaal-aartsbisschop van Kamerijk, aldaar overleden den 17den April, geboren te Montferrand den 11 Augustus 1791, was officier van het legioen van eer, vroeger bisschop van Rodez. Hij werd gewijd den 30 Nov. 1830, benoemd tot aartsbisschop van Kamerrijk den 24sten Januarij 1842 en tot kardinaal geproclameerd in de kerkvergadering van den 11den Junij 1857; genoemde aartsbisschop, wien de laster niet ontzag een inhalig en gierig mensch te noemen, liet ter nauwernood zooveel na, dat men de kosten voor zijne begrafenis kon bestrijden.

MADRID, 15 April. Emilio Fernando de Angulo, graaf de Cabarus, heeft een wets-ontwerp in het licht gegeven tot regeling van de Spaansche openbare schuld, welke geheel in 3 pCts. rentegevende fondsen zou worden geconverteerd.

ENGELAND.

LONDEN, 19 April. In het Huis der Lords werd heden een voorstel van graaf Westmeath behandeld, strekkende tot het instellen van een onderzoek, betreffende het slecht bestuur en de werking der armenwet in Ierland. Het voorstel werd door graaf Mountcashel ondersteund.

— In de zitting van het Huis der Gemeenten op heden, werd een aantal petitien aangeboden, ten gunste van een ontwerp van Fox betreffende de nationale opvoeding, waarna John Russell aankondigde, dat hij aanstaanden Maandag aan het huis zou voorstellen, om leden te benoemen voor de commissie, belast met het onderzoek naar de tractementen der hoogere ambtenaren. Alle partijen in de Kamer zullen in deze commissie vertegenwoordigd worden.

Lord John Russell gaf kennis dat de kanselier der schatkist Maandag e. k. de denkbeelden der regering zou doen kennen, nopens de door het huis geamendeerde wet op het zegel.

— De aartsbisschop van Canterbury, bij talrijke adressen uitgenoodigd zijnde om eene algemeene synode van Anglicaansche bisschoppen bijeen te roepen, ten einde over de thans zoovcel besproken kwestie der suprematie te beraadslagen, heeft geweigerd aan die verzoeken te voldoen, op grond dat zulk eene synode nog verdere verbittering, in stede van eenigheid, zou te weeg brengen. De primaat beschouwt de kwestie overrigens als definitief beslist, in welk gevoelen hij lijnregt verschilt met een aanmerkelijk deel der hoogere Anglicaansche geestelijkheid.

— Ll. Donderdag namiddag heeft te Dublin een geweldigen storm, vergezeld van donder, bliksem en hagel, geheerscht. De hagelbuijen hebben duizenden glazen verbrijzeld; men rekent de schade aan vensterglas op £ 30,000, alleen in Dublin. In de geheele stad waren in den avond voor dubbel loon niet genoeg glazenmakers te krijgen en men rekende zich gelukkig wanneer men de belofte kon ontvangen van over 2 of 3 dagen door hen geholpen te zullen worden. De hagelsteenen waren zoo groot als knikkers, of zelfs grooter. Daarop volgden zoo zware regenbuijen, dat het water in sommige benedenverdiepingen drie voet hoog stond.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 21 April. Volgens particuliere berigten uit Warschau, zijn aldaar een aantal jongelieden, onder welke mede officieren, gearresteerd geworden. Men schijnt weder eene zamenzwering op het spoor te zijn.

— Men meldt uit Innsbruck, dat de Oostenrijksche regering hare goedkeuring heeft verleend tot het aanleggen van eenen spoorweg, die van Verona over Roveredo, Trente, Botzen en Innsbruck, zich tot aan de Beijersche grenzen zal uitstrekken.

— In het Badensche spreekt men van gansche gemeenten ten platten lande, die zich naar Amerika begeven. Volgens de jongste volkstelling bedraagt de Badensche bevolking thans 1,362,774 zielen.

— Aangaand het tol-congres, door Pruissen te Kassel bijeen te roepen, verneemt men, dat deze mogendheid wel is waar, eene vermindering der ingaande regten op koloniale waren zal voorslaan; maar ter zelfder tijd aandringen zal op eene grootere bescherming der binnenlandsche fabriekaten. Hierdoor hoopt men, zoo wel de Zuid- als de Noord-Duitsche staten te bevredigen.

— Mecklenburg-Schewerin heeft thans een nieuw ministerie; bij besluit des Groot-hertogs van den 15den dezer is graaf von Bülow, tot dusverre in *Pruissische* dienst, tot voorzitter van het ministerie en min. van buitenl. zaken, de staatsraad Schröder tot min. van justitie en de staatsraad von Brock tot min. van fin. benoemd, terwijl in het ministerie van binnenl. zaken nog niet is voorzien.

— Men kan niet meer twijfelen aan het sluiten van een afzonderlijken vrede met Denemarken.

ERFURT, 19 April. De Beide huizen hebben heden weder eene zitting gehouden. In het Volkshuis werd de heer Simson tot president voor den duur des rijksdags benoemd met 139 van de 201 stemmen. Tot eersten vice-president werd gekozen met 116 van de 204 st. Schenk, en tot tweeden Ruder, met 140 van de 204 st. In het Statenhuis zijn de discussiën over de grondregten voortgezet.

— In de zitting van ll. Maandag had het volgende incident plaats. Een soldaat van het 31ste reg. riep van de gaanderij af: »Ik *vraag het woord*. Toen hij onder de grootste opschudding op last van den president verwijderd werd, riep hij in het heengaan: »Zoo het Gods werk is, dan zal het stand houden: zoo het menschenwerk is, dan zal het te niet gaan, en bijaldien gij het niet klaar kunt krijgen, dan zullen wij het wel klaar spelen."

— Het Statenhuis heeft heden de herziening der constitutie ten einde gebragt en is insgelijks tot Dingsdag geschorst.

— Er loopen geruchten van eene verdaging van het parlement tegen het einde der volgende week. Doch de meerderheid der leden schijnt er tegen te zijn.

— De verlenging van het interim tot 15 Junij schijnt zich niet te bevestigen.

FRANKFORT, 20 April. De ontbinding der bondscommissie kan thans stellig in de eerste dagen der maand Mei te gemoet gezien worden. Men wil weten, dat het zoogenaamde congres of liever de nieuwe bondsdag uit 17 leden zal bestaan, als gevolmagtigden der voornaamste Duitsche Staten. Van den kant van Beijeren zal v. Xylander, en van Hanover de legatie raad Detmold, hiertoe benoemd worden. Men spreekt mede van v. Holzhauzen en v. Röntgen, die eenige kleinere Staten vertegenwoordigen zullen.

WEENEN, 17 April. Binnen weinige dagen zullen de keizerlijke besluiten ten voordeele der Katholijke Kerk worden afgekondigd. In een half officieel berigt wordt verklaard dat Oostenrijk zich geenszins door Frankrijk, om niet te spreken van Belgie, in eerbied voor de Katholijke belangen zal laten overtreffen. De opheffing van het *placet* strekt zich niet alleen uit tot de correspondentien der bisschoppen met Rome, maar ook tot die der geestelijkheid onderling. De regering heeft alle preventieve bepalingen vernietigd.

ITALIE.

Brieven en dagbladen uit Rome, ofschoon nog weinig bijzonderheden van 's Pausen intogt meldende, berigten eenparig dat de H. Vader door de bevolking zijner hoofdstad met geestdrift is ontvangen.

Z. Em. de kard. Cadolini, aartsbisschop van Ferrara, is den 11 April in den Heer ontslapen, in den ouderdom van 55 jaren.

In de zitting der Sardinische Kamer, 15 April, zijn wets-ontwerpen ingekomen, betreffende het zegel, successie regt, enz., waardoor die takken van wetgeving, in plaats van 6, 12 millioen zullen opbrengen.

Het ministerie werd geïnterpelleerd over het verbod van publiciteit te geven aan de zittingen der gemeente raden. De minister maakte bezwaren tegen die openbaarheid.

BELGIE.

BRUSSEL, 21 April. Gisteren heeft de Kamer van Vertegenwoordigers met veel belangstelling de redevoering van de Decker tegen de onderwijswet aangehoord. Dolez sprak daarna voor de wet.

— Onder de kanselredenaars, die bij gelegenheid van het aanstaande feest te Brugge predikatien zullen houden, telt men: de Eerw. P. Ravignan, Mgr. Dupanloup, bisschop van Orleans; Mgr. Gasignies, bisschop van Soissons en de Eerw. Capelle, kanunnik van Kamerijk, in de Fransche taal, en Mgr. v. Wijckerslooth, bisschop van Curium en Mgr. Zwijsen, bisschop van Gerra, in het Nederduitsch. De Aartsbisschoppen van Keulen, Tyrus en Mechelen, zullen mede deze plegtigheid luister bijzetten.

— De heugelijke terugkeer van Pius IX te Rome is heden in de meeste kerken gevierd. Men zag hier en daar bloemfestoenen en opschriften.

— Te Matignon bij Dinant had dezer dagen een schrikverwekkend voorval plaats. Een landbouwer hakte op een boerenplaats brandhout, terwijl verscheidene kinderen rondom hem speelden. Een der kinderen stiet een zijner makkers vooruit, die ongelukkiglijk struikelde en op het blok viel, op denzelfden oogenblik toen de man de bijl had opgeheven om toe te slaan op het hout. De bijl viel neder en sloeg het hoofd van het kind af. De wanhoop van den ongelukkigen man was grenzeloos: het was zijn eigen kind!

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 20 April.

GETROUWD (19 April): C. H. Backer met O. W. Alewijn.
BEVALLEN (19 April): C. van Diepen, geb. Hauber, Z. — (20 April): M. Ter Meulen, geb. Willet, D.
OVERLEDEN (18 April): W. van der Werf, wed. P. E. Hinlopen, 73 j.

Van 15 tot 20 April 1850 zijn ingeschreven:

Voltrokken Huwel.	39.	Levenloos aangegeven Zonen. . .	3.
Geborenen	169	dito dito Dochters .	3
Overleden	133.	Elders overl. en alhier ingeschreven	1.

Totaal	Gehuwde Paren	450.	Sedert primo Januarij 1850
	Geborenen	2502.	
	Alhier overledenen	2256.	
	Elders overl. en alhier ingeschr.	60.	

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 20 April.

Aangeslagen tegen den 6 Mei in veiling alhier in den Brakken Grond 1937 balen Java koffij, ten een ure.

GRAANMARKT.

Poolsche *Tarwe* tot vorige prijzen met veel handel aan consumptie, andere soorten in een doen met weinig handel, verkocht: 130 ℔ p bonte Poolsche ƒ 275; 127, 129 ℔ dito ƒ 262, ƒ 270; 131 ℔ mindere dito ƒ 270; 129, 130 ℔ ger. dito ƒ 255; 120, 127 ℔ n. Gron. ƒ 163, 176; 120, 121 ℔ n. Oldamm. ƒ 170, 178; 117 ℔ ger. Vriess ƒ 160.

Rogge flaauw; 121 ℔ Holst. ƒ 118; 119 ℔ n. Inlands. ƒ 113.

Garst en *Haver* zonder handel.

Boekweit onveranderd: 122 ℔ Holst. ƒ 150; 123 ℔ p. j. Holst. ƒ 143.

Op 9 vaten Olie in April ek. 75 &. *Raapolie* op 6/w. ƒ 45; Vliegend ƒ 44; primo Mei ek. ƒ 44, 43¾, ½, ¼; Sept. en Oct. ƒ 33; Nov. en Dec. ƒ 33¼. *Lijnolie* op 6/w. ƒ 31¾; Vliegend ƒ 30¾. *Hennepolie* op 6/w. ƒ 37½. *Raapkoeken* ƒ 52, 56. *Lijnkoeken* ƒ 6½, 9½.

LEIDEN, 20 April. Boter ƒ 25 tot 28 pr. vierde vat; Tarwe ƒ 6,50 tot 7,40; Rogge ƒ 4,40 tot 4,80; Gerst ƒ 3,10 tot ƒ 3,30; Haver ƒ 2,40 tot 2,70; Paardeboonen ƒ 3,40 tot ƒ 3,70; Duivenboonen ƒ 3,70 tot 4,20; per Ned. Mudde.

LEEUWARDEN, 19 April. Tarwe. 122, 126 ℔ ƒ 168 a ƒ 186. — 120, 122 ℔ Rogge ƒ 116, 120. — 102, 106 ℔ Winter Garst ƒ 290 a 3,10; 102, 106 ℔ Zomer ƒ 2,80 a 3. — 76/78 ℔ Voer Haver ƒ 2; 82, 88 ℔ Brouw ƒ 2,15 a 2,45. — Zomerzaad ƒ 9,50. — 110 ℔ Riga Lijnzaad ƒ 264. — Boter ƒ 27½.

Invoer van 1 tot 20 April.

Tarwe L. 88. — Rogge L. 81. — Boekweit L. 62, 15 M. — Garst L. 75. — Lijnzaad L. 176. — Kool-, Raap- en Dederzaad L. 234, 15 M.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			20 APRIL 4½ u. gebl.	22 APRIL 4 u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.			55⅝	55½	a	55⅝	55½
Dito Dito	3	»	65¼	64⅞	»	65⅛	64⅞
Dito Dito	4	»	85⅜	85½	»	85¾	89 9/16
Dito Obligatien O I.	4	»			»		
Amortis. Syndic.	3½	»			»		
Handel-Maatschappij	4½	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	»	»			»		
Aand. Holl. S. M.		»			»		
Obligatien	»	»			»		
BELGIE, Obligatien 1844	»	»			»		
Cert. bij de Belg. Bank	2½	»			»		
Dito bij Rotsch. en Volksv.	»	»	46½	46⅝	»		
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	»	11⅜	11 5/16	»	11⅜	11 5/16
Dito Dito » 510	»	»	11 1/16	11⅝	»	11 11/16	11⅝
Dito Onbep. Stukken	»	»		10 15/16	»		
Dito	3	»		37	»		
Dito Binnenl. 2400 P.	»	»	29 7/16	29½	»		
Coup. *Ardoins*		»	9	8½	»	8 15/16	
Passive		»			»		
Fransche Uitgest.		»			»		
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4		»	35 3/16	35⅛	»	35 3/16	
Dito Dito	»	»	36⅜	36 3/16	»	36⅜	36¼
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	»	103⅝	103⅜	»	103½	
Dito Dito 1828 en 1829	»	»		103¼	»		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»	»	94¼		»		
Dito bij *Hope*	4	»	85¾	85¾	»		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	»	»	85¼		»		
Dito bij id. 5de Serie	4	»			»		
Cert. te Hamburg	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Cert. van dito	»	»			»		
POLEN, Aand. à fl. 300	4	»			»		
Dito met Lot » 300		»			»		
AMERIKA, Bank-Actiën		»			»		
FRANKRIJK, Obligatien	3	»	51½	51 7/16	»	51½	51 7/16
PRUISSEN, Aand. met Lot. R	50	f			»		
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.			75⅞	»	76⅛	
Dito Nieuwe	2½	»	40⅞	40¾	»		
Dito Nieuwe	5	»	81⅞	81¾	»		
Ween. Bank bij *Goll en C.*	»	»	83½		»		
Dito	4	»			»		
Aand. met Loting fl. 500		f			»		
Nieuwe dito » 250		»	280		»		
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				»		
BRAZILIE te Londen 1824	5	»		88¼	»		
Dito Leening 1843	5	»			»		
PERU	4	»	70⅛		»		
MEXICO	5	»	27¾	27½	»	27⅝	27½
GRIEKENLAND	5	»			»		
VENEZUELA 6 pCt. nu	2¾	»	35½	34½	»		
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1½	»		17	»		
ECUADOR		f	[illegible]	[illegible]	»		
Coup. Ecuador		f			»		
Grieken £ 500		»			»		

Onb. uitg. Ven. 12; 4½ pc. Eng. Russen 94⅞.

Binnenl. fondsen over het geheel meer aangeboden en lager. 3 pCt. Fransche insgelijks iets flaauwer. Spaansche nagenoeg onveranderd. Portug. meer aangeboden en iets lager dan Zaturdag; de overige soorten bij weinig handel het meest op hunne vorige koersen, behalve Venezuela's en Uitgestelde, welke aanmerkelijk lager dan Zaturdag waren. Mexicanen mede ¼ pCt. flaauwer.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pc., Prolongatie 2½ pc., Disconto 2 pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56 7/16; Zigt Parijs 56⅝; 2/m. Londen 12,02½; Zigt Londen 12,07½; 2/m. Hamburg 34⅞; Zigt Hamburg 35 1/16; 3/m. Lissabon 42; 3/m. Porto 42; 2/m. Petersburg 1,86½.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 20 April. Belg. leen. 2½ pc. 49¼; 5 pc. 97½; 4½ pc. 88⅞; Spanje Ard. 5 pc. 11 3/16; Binnenl. 3 pc. —; Coupons —; Rom. Leening —.

PARIJS, 20 April. Fr. 3 pc. 55,65; 4 pc. 69,—; 5 pc. 89,50; 5 pc. N. —,—; Schatk. —,—; Bank-Act. 2125,—; Belg. 1840, 5 pc. 100⅝; 1842, 5 pc. 100⅜; 4½ pc. 90½; 2½ pc. —; Holl. 2½ pc. —; Nap. 5 pc. 94,—; Spanje 3 pc. Binnenl. 29⅞; 3 pc. Buitenl. 37⅝; 5 pc. Act. Rente —; Piem. Leen. 1834 —,—; 1849 —,—; Rom. leening 78⅞.

MADRID, 15 April. Act. Sch. 3 pc. 29 13/16, id. 5 pc. 13⅝; Uitgest. Sch. 4; Coupons 8.

LONDEN, 20 April. Cons. kont. — a —; op tijd 96⅛ a 96¼; Braz. n. 87 a 88; 1829/39 86 a 87, 1843 — a —; Buenos-Ayros 52½ a 53½; Den. 3 pc. 70½ a 71½; N. L. 5 pc 95½ a 96½; N. Deenen 4½ a 4¾; Ecuad. 3½ a 3¾; Gren. 16¾ a 16¾; Uitgest 3¾ a 4; Mexico 28⅞ a 29⅛, Peru 4 pc. 70½ a 71; Uitg. 29¼ a 29½; Grieken 5½ a 6; Port. 5 pc. 83 a 85; 4 pc. 33½ a 34; 3 pc. 32 a 33; Rusl. 1822, 5 pc. 106½ a 107½; (N.) 4½ pc. 95 a 95¼; Spanje 5 pc. 18⅜ a 18⅝; id. 3 pc. 37 a 37½; id. Coup. — a —; id. Passive 3¾ a 4; Holl. 2½ pc. 55½ a 56; id. 4 pc. 85 a 85½; Rijn-Spoorw. 2 — a —; Ven. 33½ a 34½; Uitg. 11¾ a 12¼.

WEENEN, 18 April. Met. 2½ pc. 49; (N.) 4 pc. 72½; 4½ pc. 81⅞, 5 pc. 93¼; Bank-Actien 1083; Lot. fl. 500, 173½; id. fl. 250, 120¼.

BERLIJN, 20 April. Schuldbr. 3½ pc. 86½; Loten 102⅞; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. 90¾; Pools. 4 pc. 78¾; Loten fl. 200, 95; id. fl. 300, 122; id. fl. 500, 80⅛.

HAMBURG, 19 April. Rusl. Engels. leening 104¾. Cert. bij Stiegl. 4 pc. 85½; Spanje, Ard. 5 pc. 10¾; id. Binnenl. 3 pc. 27⅝.

FRANKFORT, 20 April. Met. 5 pc. 79⅞; 4 pc. 61¾; 2½ pc. 42; Bank-Actien 1105; Darmst. Lot. fl. 50, 72; id. fl. 25, 25½; Badensche Lot. fl. 50, 51½; id. fl. 35, 31¼; Nassaus. 28; Holl. 2½ pc. 53⅝; W. S. 4 pc. 85½; Sijndic. 3½ pc. 86½.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 22 April. Volgens brief van Kapt. Doekzen, voerende het schip Oceaan, van hier naar Batavia, in dato 19 April bevond hij zich toen kruisende bij de Singels.

MAASSLUIS, 20 April. Het schip Celeritij, n. Hamburg, is bij den Hoek geankerd.

COWES, 10 April. Het schip Johanna Clasina, Kapt. Hazewinkel, van Rotterdam naar Leverpool, alhier met schade binnengeloopen, heeft de reparatie geëindigd en de lading weder ingenomen.

NEW ROMNEY, 19 April. Het schip Catharine Kapt. Edwards, van Amsterdam naar New-York, is eergisteren middag bij de tweede batterij gestrand, doch heden morgen zonder adsistentie en zonder schade weder in vlot water gekomen; heeft onmiddellijk de reis voortgezet.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 20 April. J. C. Hoek, Willem de Clercq, Batavia. - O. J. L. ten Bockel, Nassau, Banjoewangie. - E. E. Visser, Dolphijn, Suriname. - N. Wickman, Daniel, Charleston. - K. B. Tippema, Vriendschap, Londen. - O. W. Pronk, Gesina, id. - D. W. Boontjé, Vriesland, id. - J. G. Stuitje, Christina Johanna, id. - J. Mann, Hazard, Sunderland. - H. R. Giezen, Nijverdal, Hull. - T. W. de Jong, Mina, id. — Gisteren nog: H. Gether, Romerigen, Frederikstad.

HELVOET, 19 April. C. Robinson, Marchant Packet, Newcastle. - H. W. Lohman, Afine, id. - R. Sinclair, Albion, id. - T. Minres, Progres, id. - S. Murraij, Elisabeth, Sunderland. - C. Moore, Moore, id. — 20 April. J. van der Meijden, Pio Nono, Tjilatjap. - A. Mirel, Olda, Cette. - G. G. Geerling, Admiraal Verhuell, (s.) Havre. - R. Robinson, Samuel en Sarah, Sunderland. - W. Smith, Roijal Union, Newcastle. - J. Lawson, Amelia, Hull. — 21 April. J. Buck, Friends, Newcastle. - W. Holdsworth, Camerton, (s. Hull.

BRIELLE, 19 April. W. Carals, Emperor, Emperor, Sheerness. - W. Hopkins, Tree Brothers, Rochester. - K. Noorduin, Hendrik Gijsbert, Yarmouth. — 21 April. T. Trost, Rainbow, (s.) Londen. - K. J. Woudstra, Jonge Eeltje Dirk, Newcastle. - J. Leetham, Norfolk, (s.) Goole.

UITGEZEILD:

TEXEL, 20 April. P. de Jong, de Jonge Reintje, Londen. - R. Williams, Roscommon, (s.) id. - O. E. Smith, Diana, (s.) id. - W. H. Smith, Apollo, (s.) id. — 21 April. O. T. Fokkema, Drie Gebroeders, Londen. - S. Zult, Twee Zusters, id. - J. Dickenson, Prince, (s.) Hull.

VLIE, 20/21 April. J. Helmers, Hendrika Elisabeth, Stettin. - N. Petterson, Sophia Augusta, Stockholm. - H. van der Baan Johanna, St. Petersburg. - B. G. Gerritsen, de Jonge Gerrit, Randers. - N. Andersen, Hannah Christensen, Christiania. - P. J. Norup, Aurora, Drammen. - L. Gjersoe, Thorsminde, id. - C. Boek, Nordstiernen, id.

HELVOET, 20 April. R. Stranack, Rhine, (s.) Londen. - T. Colijer, Magnet, (s.) id. — 21 April. G. Booth, Carrier, Londen. - H. Mathew, Elisabeth, Shoreham.

BRIELLE, 20 April. T. Lijall, Blarneij, (s.) Leverpool. - R. M. Sawijer, Emerald Isle, (s.) Hull. - H. W. Blakenstone, Jupiter, (s.) Goole. — 21 April. D. Visser, Prinses van Oranje, (s.) Duinkerken. - A. H. Rolfe, Feijenoord, (s.) Londen. - B. J. [illegible] Timmer, Elisabeth, Libau.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Kapt. ten Bockel, van Batavia in Texel binnen rapporteert gepraaid te hebben den 19 April in de Hoofden: Dankbaarheid aan de N. H. M., Kapt. Pott, van Batavia n. Hamburg. Jeanette, Kapt. Halfweeg, van Rotterdam n. Batavia.

Kapt. van der Meijden, van Tjilatjap in Helvoet binnen rapporteert den 18 dezer, bij Bevezier gezien te hebben, het schip Catharina, Kapt. Lamërs, van Amsterdam n. Batavia.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Hoek, Willem de Clercq: 2,782 b. Koffij, 2,609 kann. Suiker, 693 sch. Tin, N. H. M.

BANJOEWANGIE, ten Bockel, Nassau: 2,020 b. Koffij, 1,939 kann. Suiker, 493 sch. Tin, 2,021 boss. Bindrottingen, N. H. M.

LONDEN, Engelsman, Nirssina Schuringa: 702 kann. Suiker, Bunge en Comp.

LONDEN, Gask, Ann. Cathrie: 498 kann. Suiker, Bunge en Comp.

LONDEN, Spencer, Kezia: 634 k. Suiker, B. Kooij Jzn.

ROTTERDAM.

BATAVIA, van der Meijden, Pio Nono: 2,000 b. Koffij, 361 kann. Suiker, 324 k. Indigo, 297 sch. Tin, 907 boss. Bindrottingen, N. H. M.

BATAVIA, Glezener, Hugo Grotius: 1,178 b. Koffij, 2,768 kann. Suiker, 2,000 stuks Huiden, 788 sch. Tin, 2,485 boss. Bindrottingen, N. H. M.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 22 April, in lading naar:

Keulen J. H. Demmer, Cölln N°. 25.
" W. Dhamen, Vr. Anna Margaretha.
Maintz G. Riegert, Maintz N°. 4
Manheim J. Andres, Telemac
Weesel J. Beijer, Wilhelmina.
Straatsburg. F. W. Timmerman, Frankfort N°. 21.
Duisburg J. Otten, Johanna.
Ludwighaven J. Hakstein, Ludwighaven N°. 10.
Dusseldorp, *Neus* en *Urdingen*. H. Polman Niederrein N°. 4.
Frankfort en *Coblentz*. W. J. Krone, Frankfort N°. 24.
Venlo en *Roermond*. H. van Hoogstraten, de Vriendschap. (Beurt L. de Rijk & C°.) Sluit 21 April.
Tiel F. den Hertog, de Vr. Geertruida.
Maastricht. P. de Bruyn, God Gelei Mij.
's Hertogenbosch en *Maastricht*. A. Maas Pz., de Vrouw Maria. Sluit 27 April.

KEULEN, 19 April in lading naar:

Rotterdam Kapt. Peer Köln N°. 13.
Amsterdam " Wilson " " 3.

Rijnhoogte ARNHEM 20 April 2 el 82 duim.
" KEULEN 19 " 11 voet. 7 "

ADVERTENTIEN.

(235) Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen *ZOON* Vrouwe MARIA BORRET, geliefde Echtgenoote van

L. A. VAN BERKEL.

DELFT, 21 April 1850.

(234) Bij ZWEERS & BEUKMAN Kalverstraat over de R. K. Kerk het Boompje te Amsterdam zijn voorhanden:

Alle soorten van R. K. KERK- en GEBEDENBOEKEN, waaronder zeer geschikt voor de Eerste H. Communie.

Deze boeken zijn allen soliede gebonden en tegen zeer goedkoope prijzen te verkrijgen. —

Zeer geschikt tot prijzen zijn:

HISTORIE DES BIJBELS 2 deelen gebonden . *f* 1.50
EPISTELS & EVANGELIëN gebonden . . . *f* 1.20
DE NAVOLGING VAN J. C. gebonden . . . *f* 0.50
INLEIDING tot een Godvruchtig leven gebonden *f* 0.65

Allen Hollandsche Spelling, goed gebonden en bij getallen tot verminderde prijzen.

Bij dezelfden is te verkrijgen eene zeer fraaije plaat voorstellende de **TERUGROEPING VAN Z. H. PIUS IX** prijs . . . . *f* 1.75

(233) Bij den Uitgever dezes zijn nog verkrijgbaar eenige weinige Exemplaren van:

PLEITMEMORIEN, uitgesproken voor het provinciaal geregtshof van Zuid-Holland en voor den Hoogen Raad der Nederlanden, over het **TIENDREGT**; waarin de geheele bestaande jurisprudentie over dit belangrijk onderwerp wordt aangewezen. — *Vermeerderd met historiële aanteekeningen, bedenkingen tegen de Verhandeling van Mr. P.* VAN DER SCHELLING *over het tiendregt, en met de opgave der wettelijke bepalingen; terwijl, behalve de ter dezer zake ingediende stukken en gewezene arresten, meest alle vonnissen en arresten over het tiendregt als bijlagen zijn opgenomen, tevens het belangrijk rapport der commissie, ten jare* 1795 *benoemd, tot onderzoek van de wettigheid of onwettigheid der tienden, door* Mr. A. A. J. MEYLINK, Advokaat enz.

Roomsch-Catholijke Boekhandel.

J. J. ARKESTEYN en ZOON, Boekhandelaren te *'s Hertogenbosch*, hebben uitgegeven:

[illegible] voor de Maagd, naar het Fransch, door C. A., Kerkelijk Goedgekeurd *f* 0.15

WAAROM vereeren de Katholijken de H. Maagd **MARIA**, boven alle andere Heiligen? K. G. *f* 0.20

HET MOEDERGODS BOEKJE of leven der Allerheiligste Maagd **MARIA**, volgens het Evangelie en de Kerkvaders. Kerkelijk Goedgekeurd . *f* 0.10

UITLEGGING der Feestdagen van de Allerheiligste Maagd **MARIA**, met eene Verhandeling over het vereeren en aanroepen der Heiligen en over het vereeren hunner reliquiën. Kerkelijk Goedgekeurd. *f* 0.20

OPWEKKING tot een Christelijken Levenswandel vervat in Homiliën op de Feestdagen van de heilige Maagd en Moeder Gods Maria. Kerkel. Goedgek. *f* 1.50

Voor de eerste H. Communie.

BINTERIM. **REDEVOERING** bij de plegtigheden van de éérste H. Communie der kinderen, gr. 8°. Kerkelijk Goedgekeurd, 12 Nos. . . . . *f* 2.00

HERINNERING over de éérste H. Communie, benevens eenige gebeden bij de Maandelijksche H. Communie, bijzonder ten gebruike van Jongelingen en Jonge Dochters, door een R. C. Priester. Kerkelijk Goedgekeurd . . . . . . *f* 0.25

A. VAN MAASELAND, **DE VOORAVOND** van den H. Communiedag, Betrachtingen en Gebeden voor degenen, die tot de éérste H. Communie worden aangenomen. Kerkelijk Goedgekeurd . . . . *f* 0.20

. . . . Het levend en werkend geloof in **JESUS CHRISTUS** den Zoon Gods. Een geschenk voor de Katholijke Jeugd, op den dag harer eerste H. Communie. K. G. . . . . *f* 0.15

GEBEDEN voor Kinderen, voor en na de eerste H. Communie. K. G. (met getallen minder) *f* 0.02

De Uitgevers bevelen deze Werkjes beleefdelijk in de aandacht van Wel-Eerwaarde Heeren Geestelijken; — dezelve zijn bij alle Boekhandelaren verkrijgbaar; er is thans van alle de door ons uitgegevene werken, als ook van Schoolwerkjes voorraad bij den Heer J. S. DE HAAS te *Amsterdam*, Hoofd-Correspondent.

Van **FELLER, GESCHIEDKUNDIG WOORDENBOEK**, 25 deelen, **PAESSMAIJER, LEERREDEN**, 4 deelen, **DOORENWEERD, NAGELATEN KERKREDENEN**, 3 deelen, zijn nog slechts weinige Exemplaren tegen verminderde prijs voorhanden.

(232)

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.